

Motion

1982/83: 1352

Jan Bergqvist m. fl.

Utbildningen av konservatorer

I betänkandet om konservatorsutbildningen (Ds U 1981: 22) föreslås att grundutbildning för konservatorer byggs upp som en reguljär högskoleutbildning i landet inom ramen för högskoleorganisationen med början utbildningsåret 1983/84, samt att konservatorslinjen tillförs sektorn för utbildning för tekniska yrken och att utbildningen knyts till universitetet i Stockholm.

Genom den erfarenhet man vunnit i länder med egna utbildningar för konservatorer vet man att kompetenskraven är mångfasetterade. En konservator måste äga materialkännedom och kunskaper om modern konserveringsteknik och han måste ha vetskap om de kulturella och historiska sammanhang som omger de ting han har att vårda och vidmakthålla. I de flesta fall är det också nödvändigt att han besitter den handens färdighet som utgör en av förutsättningarna också för utövarna av konstnärliga och konsthantverkliga yrken. Det innebär att tidigare utbildningar utformats med tvärvetenskaplig bredd, där den kulturvetenskapliga och humanistiska kunskapen får stöd av naturvetenskap, teknik och hantverkskunande.

Genom att ta motsatt utgångspunkt och inskränka bredden finner nu utredningen, att utbildningen främst bör leda fram till en teknisk kompetens med nedtoning av de kulturvetenskapliga och humanistiska inslagen. Med denna inriktning kommer så utredningen fram till att Stockholm blir den lämpligaste förläggningsorten och att utbildningen bör tillföras den tekniska sektorn vid Stockholms universitet. Samtidigt visar utredningen emellertid själv klivenhet genom att konstatera att en konservatorsutbildning är påtagligt tvärvetenskaplig och att den verksamhet konservatorerna bedriver och i framtiden kommer att bedriva till övervägande del sker inom ramen för våra kulturpolitiska mål och vid institutionerna inom samhällets kultursektor. Följer man denna linje borde dock konservatorsutbildningen i stället ligga inom sektorn för kultur- och informationsyrken.

Så uttrycker sig också experten Jonsson i ett särskilt yttrande inom utredningen och på dessa tankegångar bygger också flera remissinstanser sina yrkanden. Landstingsförbundet och läns museernas samarbetsråd har således i sina remissvar påvisat behovet av breddutbildning och att utbildningen bör anpassas till hur landet organiserar konserveringsarbetet och inte bara till behoven vid Stockholms specialmuseer. Från samma utgångspunkter kommer Svenska museiföreningen och föreningen Sveriges landsarkivarier fram till att Göteborg bör vara lämpligaste förläggningsorten.

Också Landsorganisationen och Sveriges Förenade Studentkårer har i sina yttranden framhållit Göteborg som lämpligare utbildningsort. Man anför som skäl den i Göteborg sedan några år redan befintliga och i landet unika utbildning på bebyggelsevårdens område liksom en rad utbildningar av stor betydelse på konservatorsområdet. Så har Göteborg sedan 1978 landets enda utbildningslinje på kulturvårdens område, den lokala bebyggelseantikvariska utbildningslinjen om 120 poäng. Vid Göteborgs universitet har för övrigt också sedan några år påbörjats kortare kurser upp till 60 poäng inom konservatorsområdet.

På det rent tekniska området har man inom såväl Göteborgs universitet som vid Chalmers Tekniska Högskola visat stort intresse för konserveringsfrågor inkl. restaurering av byggnader och industriminnen, vilket särskilt LO funnit av stor vikt. I utbildningarna vid högskolorna i Göteborg har man också poängterat betydelsen av dokumentation av äldre miljöer och utvecklat teknik härför.

Statens kulturråd har i sitt remissyttrande också pläderat för decentralisering till Västsverige genom att framhålla både den nya fotoutbildningen och dess möjligheter till utveckling av fotokonservering och möjligheten till utveckling av kompetens inom måleri och textila material. Möjligheten till samverkan i Västsverige mellan Göteborg och Borås faller därvid osökt in i sammanhanget. I Borås finns nu förlagda såväl Statens provningsanstalt som ett tekomuseum och ett textilinstitut, men också från 1983 två högskolelinjer med inriktning mot det textila området.

I Göteborg och Västsverige finns således en större integrerad kompetens inom befintliga högskolor med anknytning till en brett upplagd konservatorsutbildning än i Stockholm. På goda grunder kan man också anta att förhållandet är detsamma vad gäller möjligheten till bred praktiktjänst, vilket är av största vikt för den blivande konservatorn. Utan bredd inom praktikområdet riskerar denna viktiga del i utbildningsbakgrunden att bli alltför specialiserad och avvikande från de krav en verklig arbetsmiljö ställer.

Det är angeläget att grundutbildningen för konservatorer snarast byggs upp som en reguljär högskoleutbildning. Av vad som ovan anförts framgår att konservatorsutbildningen bör ligga inom sektorn för kultur- och informationstyrken. Slutligen kan konstateras att en lokalisering till Göteborg är att föredra såväl vad gäller den integrerade utbildningen som praktikkompetensen. Frågan om konservatorsutbildningen bereds f. n. inom regeringskansliet. Någon proposition aviseras dock inte till vårriksdagen 1983. Det finns således inte förutsättningar för en start av den reguljära högskoleutbildningen för konservatorer redan i år, vilket hade varit önskvärt. Starten skulle dock kunna påskyndas om riksdagen under vårsessionen beslutar om några av grundförutsättningarna för den framtida utbildningen.

Vi föreslår därför

att riksdagen beslutar att den framtida grundutbildningen av konservatorer tillförs sektorn för kultur- och informationsyrken och från och med den 1 januari 1984 knyts till Göteborgs universitet.

Stockholm den 25 januari 1983

JAN BERGQVIST (s)

KURT HUGOSSON (s)

INGA-BRITT JOHANSSON (s)

VALTER KRISTENSON (s)

LARS-INGVAR SÖRENSON (s)

DORIS HÅVIK (s)

KARL-ERIK SVARTBERG (s)

LISA MATTSON (s)

STEN ÖSTLUND (s)